

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๒๒
วันพุธ ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกัระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอัคร จารุจินดา (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมวิธีการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๒. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายอภิวัฒน์ คงชาติรี

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวกมลกานต์ ศรีสุวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐๑ วันจันทร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงครั้งที่ ๓๒๑ วันอังคาร ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ**

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. รายงานต่อที่ประชุมถึงผลการประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ว่า ในการประชุมครั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมบางคนมีความเห็นว่า ความในร่างมาตรา ๓๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. อาจถูกนำไปตีความว่า กรณีที่จำเลยหลบหนีไปในระหว่างการพิจารณาคดีนั้น ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจสั่งจำหน่วยคดีออกจากสารบบความไว้ชั่วคราวได้ ตนจึงได้ชี้แจงว่าความในร่างมาตรา ๓๑ มีความมุ่งหมายให้ศาลพิจารณาคดีต่อไปแม้ว่าจำเลยจะหลบหนีในระหว่างการพิจารณาคดี

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๓๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ความว่า “ไม่ว่าศาลจะมีคำสั่งจำหน่วยคดีหรือไม่ก็ตาม” นั้นเป็นเนื้อหาตามร่างเดิมที่เสนอโดยสำนักงานศาลยุติธรรม อย่างไรก็ตาม สภานิติบัญญัติแห่งชาติสามารถแก้ไขเนื้อหาของร่างมาตรา ๓๑ ให้เกิดความชัดเจนได้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. กล่าวว่า ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญอาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการให้ศาลพิจารณาคดีโดยยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมบางคนตั้งข้อสังเกตว่า ศาลอาจไม่มีอำนาจพิจารณาพยานหลักฐานอื่นและต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น ตนจึงชี้แจงว่า ศาลมีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามคำฟ้องหรือตามพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ และศาลมีอำนาจพิจารณาคดีโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๕ กำหนดชัดเจนว่า “ศาลอาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร” ส่วนประเด็นการให้ศาลพิจารณาคดีโดยยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ในทางปฏิบัติศาลที่ใช้ระบบไต่สวนจะพิจารณาคดีโดยยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่แล้ว

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการตรวจพิจารณابันทักเจตนารมณ์ร่างรัฐธรรมนูญ รายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแจ้งความประสงค์ขอเจตนารมณ์ในบางมาตราของรัฐธรรมนูญ นั้น คณะอนุกรรมการได้มีการพิจารณาเจตนารมณ์ในมาตรา ๒๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ในคำว่า “อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า” ว่าหมายความรวมถึงบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตที่ประจำอยู่ต่างประเทศด้วยหรือไม่ ซึ่งในบางประเทศมีเอกอัครราชทูตหลายคน เช่น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีทั้งเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ และเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก เป็นต้น คณะอนุกรรมการจึงมีความเห็นว่าควรเพิ่มคำว่า “เอกอัครราชทูตที่เป็นหัวหน้าส่วนราชการในต่างประเทศ” ไว้ในเจตนารมณ์ของคำว่า “อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า” เพื่อให้ครอบคลุมถึงบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเหล่านี้ และคณะอนุกรรมการยังได้พิจารณาคำว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด” ว่าหมายความรวมถึงเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยหรือไม่ ซึ่งคณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า หากไม่สามารถหาคำที่ครอบคลุมถึงตำแหน่งเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้แล้วก็ควรใช้คำว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด” ไว้ในเจตนารมณ์ของคำว่า “อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า” ส่วนเจตนารมณ์ตามมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ นั้น คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะดำเนินการส่งเอกสารเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในบางมาตราของรัฐธรรมนูญให้กับสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยระบุในเอกสารว่าเจตนารมณ์

ในส่วนนี้ยังไม่ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีช่องทางในการปรับปรุงแก้ไขเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “หัวหน้าส่วนราชการ” ต้องเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการอย่างแท้จริง และอาจไม่ครอบคลุมถึงบุคคลที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ เช่น เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ เป็นต้น คณะอนุกรรมการจึงควรตรวจสอบก่อนว่า ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ หมายความว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งใดบ้าง

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการตรวจพิจารณาบันทึกเจตนารมณ์ร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า จากการตรวจสอบพบว่าตำแหน่งเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาตินั้น ถือเป็นหัวหน้าส่วนราชการ

นายอัครเดช คนซื่อ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. รายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่ที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ประสานงานกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับประเด็นตามร่างมาตรา ๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. นั้น ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้ประสานไปยังสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้ว โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะมีการประชุมพิจารณาประเด็นหารือของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในวันพุธ ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ นี้ และเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับกรอบความคิดเบื้องต้นในประเด็นตามร่างมาตรา ๗ ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ นี้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า เมื่อเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญชี้แจงต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแล้วจะได้เชิญเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมาชี้แจงกรอบความคิดเบื้องต้นในประเด็นตามร่างมาตรา ๗ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๑ เป็นต้นไปสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๑

“มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา ๘ (๓) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ
- (๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้องค์กรอิสระดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของศาลผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากให้เหลือเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัครเดช คนชื่อ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจง ดังนี้

๑. สภาพขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีความเห็นว่า ควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับคณะกรรมการสรรหาโดยเฉพาะบุคคลที่มาจาก การแต่งตั้งขององค์กรอิสระให้ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกำหนดตัวบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการสรรหาไว้ล่วงหน้า

๒. ผู้เข้าร่วมการสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ที่รัฐสภา มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีผู้แทนจากองค์กรทางการศึกษาเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสาม ความว่า “ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากให้เหลือเพียงสองคน” ถูกต้องหรือไม่

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในวรรคสาม กำหนดว่า “ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากให้เหลือเพียงสองคน” หมายความว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้คะแนนเท่ากันสามคนแล้วให้มีการจับสลากให้เหลือเพียงสองคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเพียงสองคนด้วย และเสนอแก้ไขความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ในองค์การอิสระ ดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจาก เลขานุการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจ ของศาล ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์การอิสระ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่ อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุด สองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุด สองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนน สูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์การอิสระ ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือก ผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคสาม มีเนื้อหาเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. จึงเห็นว่า เนื้อหาเดิม มีความหมายที่ชัดเจนว่าในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเกินสองคนให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้ คะแนนเท่ากันจับสลากให้เหลือเพียงสองคน และหากเกิดกรณีที่ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจำนวนสองคน ก็ให้ผู้นั้นจับสลากให้เหลือเพียงหนึ่งคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสามเดิม กำหนดว่า “ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน เกินสองคน” อาจเกิดความได้ว่ากรณีที่ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเพียงสองคนแล้วไม่ต้องดำเนินการ จับสลาก จึงควรกำหนดให้ชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคสามเป็นกรณีที่องค์การอิสระต้องเสนอ ชื่อบุคคลเป็นกรรมการสรรหา ซึ่งอาจมีองค์การอิสระบางแห่ง เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งมีจำนวนเพียง สามคน ไม่สามารถตกลงร่วมกันเพื่อเสนอชื่อบุคคลเป็นกรรมการสรรหาได้ ส่วนคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งมีจำนวนเจ็ดคน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีจำนวนเก้าคน อาจเกิดกรณีที่มีการลงคะแนนเสียงคัดเลือกแล้วปรากฏว่ามีผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันสามคน จึงสามารถใช้ วิธีการจับสลากให้เหลือสองคนได้ ส่วนความในวรรคสี่นั้น กำหนดว่า “ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ สรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับองค์การอิสระอื่น ในขณะเดียวกันมิได้” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) ไม่สามารถเป็น กรรมการในองค์การอิสระด้วย ใช่หรือไม่ และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ให้กรรมการ สรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหา ~~พรรค~~ตุลาการใหม่ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะ ต้องห้าม”

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเกิดกรณีที่องค์การอิสระเช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงคะแนนเสียง คัดเลือกแล้วปรากฏว่ามีผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันสามคน ก็จะต้องใช้วิธีการจับสลากเพื่อให้เหลือเพียงสองคน ส่วนความในวรรคสี่นั้น ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) ไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็น กรรมการในองค์การอิสระได้ เนื่องจากจะถือว่าบุคคลนั้นขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการในองค์การอิสระ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา ๘ (๓) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้องค์กรอิสระดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของศาล ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน จนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มิได้ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหา สรรหาตุลาการใหม่ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

มาตรา ๑๒

“มาตรา ๑๒ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศ

รับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาคำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้กรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้สมัครหรือให้ผู้สมัครแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาล หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วยโดยอนุโลม

ในการสรรหาหรือคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือและตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่หรือวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่งแล้วแต่กรณี ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามีเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคห้า เป็นต้นนี้ “ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี” และสอบถามว่า ความว่า “ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว” ในวรรคสิบ หมายความว่าให้คณะกรรมการสรรหาชุดเดิมดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนใหม่ให้ครบตามจำนวน ใช่หรือไม่

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- มีกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นต้นนี้ “ในการสรรหาทรงพระพรตตุลาการให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้กรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้สมัครหรือให้ผู้สมัครแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาล หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย” และแก้ไขความในวรรคแปด เป็นต้นนี้ “ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทรงพระพรตตุลาการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา”

- ความในวรรคสิบนั้น ควรใช้คำว่า “การสรรหาในครั้งแรก” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าการสรรหาตามวรรคสิบเป็นการสรรหาในครั้งแรก

- เหตุที่ความในร่างมาตรา ๑๒ วรรคสิบ ตอนท้าย ใช้ถ้อยคำว่า “ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว” โดยไม่ได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาเท่านั้นในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหา เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับกรณีในที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกา หรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี เป็นผู้คัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย

- ปัญหาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสรรหาอาจแก้ไขโดยการแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๑ วรรคห้า เป็นต้นนี้ “ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาทรงพระพรตตุลาการใหม่ และไม่ให้ทรงพระพรตดำรงตำแหน่งพ้นสวตตำแหน่งสวตพระราชเมื่อตบ สวตชช ขวตคณสมขัติ หรือมีสัคชษนตฮงห้วงเนื่องจากพ้นตำแหน่งตามมาตรา ๒๒”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๒ เป็นเรื่องสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินเมื่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง ไม่ใช่เรื่องเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งในกรณีทั่วไปอันจะมีผลต่อวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสรรหา และแก้ไขร่างมาตรา ๑๒ วรรคสิบ เป็นต้นนี้ “เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว

ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่นี้ไม่ได้ ในกรณีที่เป็นการสรรหาให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิมเป็นผู้ดำเนินการ”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างมาตรา ๑๒ วรรคสี่ ที่แก้ไข ควรเพิ่มเติมถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาในการตีความกฎหมายว่าอำนาจในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาเป็นขององค์กรใด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๒ วรรคสี่ เป็นดังนี้ “เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่นี้ไม่ได้ ในกรณีที่เป็นการสรรหาให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิมเป็นผู้ดำเนินการ”

- มีกรรมการสอบถามว่า เหตุใดต้องกำหนดให้การสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาเป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิม

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่กำหนดให้การสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาเป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิม เนื่องจากการปฏิบัติการกิจเดิมที่ต่อเนื่องจากการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในครั้งแรก และเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าในกรณีที่องค์กรอิสระทั้งห้าองค์กรต้องเสนอชื่อบุคคลมาเป็นกรรมการสรรหาเพิ่มเติม ประกอบกับเป็นการบัญญัติถ้อยคำให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๑ วรรคห้า ที่ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาตุลาการใหม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๒ วรรคสี่ เป็นการเพิ่มเติมถ้อยคำเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อป้องกันมิให้มีการตีความว่าการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดต้องมีการสรรหาคณะกรรมการสรรหาชุดใหม่หรือไม่ ซึ่งต้องนำหลักการดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระทุกองค์กรด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า วัตถุประสงค์สำคัญที่กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาชุดเดิมอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใหม่ เนื่องจากประสงค์ให้คณะกรรมการสรรหาชุดเดิมซึ่งทำการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในครั้งแรกทำหน้าที่วินิจฉัยในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับการสรรหาคนใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ทั้งนี้เสนอแก้ไขความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการ

ซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้” และเพิ่มความใหม่เป็นวรรคสิบเอ็ด ดังนี้ “ในการสรรหาเพิ่มเติมตามวรรคสิบให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิมเป็นผู้ดำเนินการ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ในการสรรหาทนายทนายตุลาการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้กรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้สมัครหรือให้ผู้สมัครแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาล หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วยโดยอนุโลม

ในการสรรหาหรือคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือเสขตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่หรือวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่ง แล้วแต่กรณี ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทนายทนายตุลาการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้

ในการสรรหาเพิ่มเติมตามวรรคสิบให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาชุดเดิมเป็นผู้ดำเนินการ

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ”

มาตรา ๑๓

“มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้นต่อประธานวุฒิสภายามเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งตุลาการ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัครเดช คนชื่อ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการมีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๑๓ ดังนี้ ๑) ควรมีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงหลักฐานในการลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ และ ๒) ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจนว่า จะต้องแสดงหลักฐานในการลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระต่อประธานวุฒิสภา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการมีประเด็นการอภิปรายว่าการลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพตามร่างมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) (๒๒) หรือ (๒๓) ควรจะมีวิธีการอย่างไรที่จะแสดงถึงการแสดงเจตนาลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพที่แท้จริงและเป็นการปฏิบัติให้ครบถ้วนและถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ เช่น การกำหนดให้ประกาศการแสดงเจตนาลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักเกณฑ์ในการลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวเป็นอำนาจของประธานวุฒิสภาจะเป็นผู้กำหนด ซึ่งแต่ละอาชีพมีวิธีการแสดงเจตนาลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพที่แตกต่างกัน ส่วนเหตุที่กำหนดให้ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นหลักประกันว่าบุคคลที่ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวประสงค์จะดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง และสอบถามว่าหลักการของร่างมาตรา ๑๓ ในรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่าอย่างไร

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๕ บัญญัติหลักการว่าหากผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้ แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการคัดเลือกหรือสรรหาใหม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๓ เป็นดังนี้ “ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ให้เป็นตุลาการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้น ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความ กราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งตุลาการ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่า ผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่และให้นำความในมาตรา ๑๒ วรรคสี่เบ็ด มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่า ได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้นต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งตุลาการ ในกรณีที่มิได้ แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่ และให้นำความในมาตรา ๑๒ วรรคสี่เบ็ดมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ผู้ได้รับการ คัดเลือกหรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัย ของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัยให้ใช้วิธีการลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่าการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระจะใช้คณะกรรมการสรรหาแตกต่างกันไปในแต่ละชุด ซึ่งคณะกรรมการ สรรหาแต่ละชุดจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับ คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครที่แตกต่างกัน ดังนั้น อาจเกิดปัญหาในการวินิจฉัยคุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ จึงควรกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการสรรหา เพื่อประกันการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสรรหาทุกชุดให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๔ เป็นหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงไม่อาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสรรหาที่เป็นกรรมการสรรหาโดยตำแหน่ง สามารถจะเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาได้อยู่แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตาม ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

ทั้งนี้ พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระราชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้ และในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตุลาการซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรตัดความในวรรคสามออกทั้งหมด เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตาม ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

ทั้งนี้ พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้ และในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตุลาการซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้”

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ ตุลาการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีตุลาการใหม่แทน”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัครเดช คนชื่อ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า มีความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างมาตรา ๑๖ ว่าควรให้มีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญทุกสามปีนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง โดยให้ที่ประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีการเลือกกันเองคนหนึ่งเป็นประธาน ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่เป็นการขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดถึงช่วงระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้มีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญทุกสามปีนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่งไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญกำหนดว่าเมื่อประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดให้ปรับเปลี่ยนตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญทุกสามปีนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง เป็นการคำนวณจากระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปี แต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ได้ปรับเปลี่ยนระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้เหลือเพียงเจ็ดปี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการได้มีการอภิปรายว่าในการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอาจมีการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในต่างจังหวัดเป็นเวลาห้าถึงเจ็ดวันนั้น หากที่ประชุมประสงค์จะให้มีการจัดประชุมในต่างจังหวัดอาจดำเนินการได้ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคมหรือต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ เนื่องจากหลังจากเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป คณะกรรมการอาจจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา อาจไม่สะดวกในการจัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในต่างจังหวัด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ช่วงวันที่ ๘ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เป็นช่วงเทศกาลวันหยุดยาว ซึ่งไม่เหมาะสมกับการจัดประชุมในต่างจังหวัด ดังนั้น อาจจัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในต่างจังหวัดในเดือนสิงหาคมน่าจะเหมาะสมมากกว่า

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจัดทำร่างกำหนดการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในต่างจังหวัดเพื่อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาต่อไป

๔.๒ นายสุพจน์ ไช้มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในช่วงฤดูฝนจะมีโรคไข้หวัดใหญ่ระบาดจำนวนมาก ซึ่งบุคคลที่อายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไปถือเป็นผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่อาจเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ได้ ดังนั้น ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรประสานงานกับสำนักบริการทางการแพทย์ประจำรัฐสภา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการฉีดวัคซีนให้แก่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านด้วย

นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ประสานงานสำนักบริการทางการแพทย์ประจำรัฐสภาแล้ว ซึ่งสำนักบริการทางการแพทย์ประจำรัฐสภาแจ้งว่าจะได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยรายละเอียดการฉีดวัคซีนจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง

๔.๓ นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรมีการอภิปรายเรื่องขั้นตอนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้กรรมการแต่ละท่านได้รับทราบขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในฐานะผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญควรมีองค์ความรู้ในเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักการและวิธีการในการแสดงความคิดเห็นหรือการสงวนความเห็นในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ก่อนเริ่มพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในประเด็นใด กรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรอธิบายหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในเรื่องนั้นให้คณะกรรมการธิการวิสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับฟังเป็นเบื้องต้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และหากประเด็นดังกล่าวมีหน่วยงานหรือองค์กรใดเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการ ควรให้หน่วยงานหรือองค์กรนั้นได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและอธิบายแนวทางในการดำเนินงานด้วย

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า นอกจากกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสองท่านที่จะไปเป็นตัวแทนของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อชี้แจงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอต่อคณะกรรมการธิการวิสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ยังมีผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมเป็นผู้ชี้แจงด้วย ทั้งนี้ สถานะของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในฐานะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คือ การยืนยันหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ อย่างไรก็ตาม หากกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นด้วยกับที่กรรมการธิการวิสามัญท่านอื่นเสนอซึ่งแตกต่างจากหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้จะเหมาะสมหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า หากเป็นเพียงการแก้ไขถ้อยคำเล็กน้อยหรือเพิ่มเติมวิธีการในทางปฏิบัติเพื่อให้กฎหมายสมบูรณ์ขึ้นโดยทั่วไปจะไม่คัดค้านการแก้ไขดังกล่าว แต่หากเป็นการแก้ไขหลักการสำคัญของกฎหมายจะให้มีการแก้ไขไม่ได้ และหากที่ประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่วนใหญ่เห็นต่างจากที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอให้สงวนความเห็นไว้เพื่ออภิปรายในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า กรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ต้องปรึกษาหารือกันก่อนเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการธิการวิสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่าจะคงหลักการของกฎหมายในเรื่องใด หรือประเด็นใดที่อาจให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการได้พิจารณาหลักการหลายเรื่องที่จะบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งบางเรื่องเป็นหลักการที่ดีแต่อาจไม่สามารถกระทำได้ในทางปฏิบัติ เช่น กระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง (primary vote) เป็นต้น โดยคณะกรรมการเห็นว่าวิธีการดังกล่าวต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการจำนวนมากและจะสร้างความยุ่งยากให้กับกระบวนการจัดการเลือกตั้ง

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ในการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ อาจไม่ใช้กระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรง แต่จะเป็นการคัดเลือกผู้สมัครโดยให้สมาชิกพรรคการเมืองได้มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวบุคคลที่จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง โดยมีการระบุรายละเอียดถึงขนาดให้สมาชิกแต่ละคนสามารถระบุชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งได้จำนวนสิบห้ารายชื่อ และให้เรียงลำดับรายชื่อของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ เพื่อส่งให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองพิจารณาต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้สมาชิกแต่ละคนสามารถระบุชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งได้จำนวนสิบห้ารายชื่อ และให้เรียงลำดับรายชื่อของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ เพื่อส่งให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองพิจารณา ในทางปฏิบัติจะกระทำได้ยากและต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ ทั้งนี้ กรณีที่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญคนใดเป็นผู้แทนของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หากเห็นว่าหลักการหรือข้อเสนอใดไม่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการวิสามัญส่วนใหญ่และกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ในเบื้องต้นให้สงวนความเห็นไว้ก่อน ซึ่งการสงวนความเห็นสามารถถอนการสงวนความเห็นได้ในภายหลัง สำหรับประเด็นใดที่เป็นหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญควรจะคงหลักการดังกล่าวไว้ และนำประเด็นดังกล่าวมาพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากบทบัญญัติส่วนใหญ่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติโดยนำหลักการมาจากรัฐธรรมนูญ

๔.๔ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินตารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักบรรณานุกรม ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์